

LUCIDITATE ȘI PASIUNE GERARD DESARTHE

Pînă de curînd, pentru mai toți Gérard Desarthe nu era decît un nume de interpret al teatrului francez, al teatrului european. Ecouri ale marilor sale roluri — de la Don Juan la Hamlet, de la Peer Gynt la Lorenzaccio —, ale lucrului său cu unii dintre cei mai importanți regizori francezi (Roger Planchon, Patrice Chéreau, André Engelm, Jean Jourdheuil), italieni (Luca Ronconi, Giorgio Strehler), ale obținerii unor rivnite premii de interpretare (ca acela din '78: cel mai bun actor al anului) ajunseseră pînă la noi prin intermediul unor reviste întîrziate, ale unor scurte note transmise pe unde. Iată-l acum în România, stînd ore întregi de vorbă cu colegii de-aici, cu criticii, dar mai cu seamă apărînd pe scenă într-un spectacol-recital ca o strălucitoare lecție de actorie: **Jean Jacques Rousseau** (text: J. Jourdheuil și B. Chartroux, regia Jean Jourdheuil, decor Lucio Fanti, costume P. Cauchetier) și **Catastrofa** de Samuel Beckett (regia Virgil Tănase, decoruri și costume Pierre Dios). De fapt, două momente relevînd două ipostaze ale acestui actor căruia inteligența nu-i atenuază, ci-i potențează pasiunea, arderea întru teatru. Spectacol „fetiș”, cum e numit de criticii francezi, cel cu **J.J. Rousseau** a fost reluat periodic de Desarthe în mai fiecare dintre cei unsprezece ani care au trecut de la premieră,

și nu-i de mirare. Căci, creator lucid, el reușește aici un fapt de artă numai arareori întîlnit: construind personajul prin intermediul unei selecții din textele sale (ritmul, cadența, fluiditatea frazelor, frumusețea și muzicalitatea limbii în care sînt rostite captează și incită auditoriul) și, totodată, fără a ieși nici o clipă din rolul asumat, îl dublează cu o ironică detașare, nu persiflîndu-l sau punîndu-l în ridicol, ci relevîndu-i omenescul, strecurînd cu abilitate imaginea unui genial paranoic. Exact notează Mathieu Galey în „Le Quotidien de Paris”: „Nu numai că visezi o dată cu el (cu J.J. Rousseau, n.n.), dar îl și privești visînd, plăcere dublă și atît de vie, incît ora trece ca prin somn”.

Cît despre **Catastrofa** — splendidă piesă scrisă de Beckett, dedicată lui V. Havel pe cînd era în închisoare —, în rolul regizorului cosmic ce dictează fiecare mișcare, ce impune pînă și înfățișarea victimei, Desarthe e tăios, cinic, transmițînd un soi de plăcere sinistră a celui care manipulează, o duritate rece și batjocoritoare.

Spectacolul-recital Gérard Desarthe — un dar făcut spectatorilor, o nobilă lecție de actorie.

· Miruna Ionescu

